

VOJENSKÉ ROZHLEDY

ČÍSLO 1.

ROČNÍK XIV.

LEDEN 1933

ČÁST VŠEOBECNÁ

Redaktoři: Plukovník gšt. Jiří Birula a podplukovník gšt. František Pohunek.

Dr. Jaroslav Hándl:

**Za ministrem národní obrany
Drem Karlem Viškovským.**

Ministr dr. Viškovský byl mimořádně nadaný, bystrý člověk. Tuto hřivnu Bohem mu danou nezakopal. Studoval velmi pilně a to nejen práva, národní hospodářství a finančnictví, nýbrž též dějiny, literaturu a krásné umění a to ne snad z nějaké marnivé touhy býti vševědem, nýbrž opravdu z vnitřní potřeby. Ta vlastnost zůstala mu po celý život a byla u něho typická.

Tím nabyl širokou a pevnou basi pro veřejnou činnost, již pak život zasvětil.

Již jako mladý právník byl ustanoven vedoucím úředníkem v Zemědělské radě, čehož rád a s hrdostí vzpomínal.

Pak přišla léta nevděčná, práce v říšské radě. Positivní zisky velké nebyly. Byly to intervenční, konkrétní drobtý, ale i ty byly dobré. Jeho volební kraj jihočeský by o tom mohl mnoho vypravovati. Ale co snad bylo nejcecnnějšího a co zesnulý sám velmi často zdůrazňoval: bohaté zkušenosti parlamentární a výborná příležitost naučiti se lidi znát a s nimi jednat. To platilo u Viškovského tím spíše, že Viškovský byl člověk velmi společenský, který si vždy vybíral pěknou, kulturně prvotřídní společnost; v ní zapomínal na denní klopotu a rychle se zotavil. Jako člověk bystrý, vtipný a vybroušeného chování byl všude rád viděn a vítán, tím spíše, že ve společnosti neznal malicherného rozdílu politického, náboženského a stavovského. Byl tolerantní, protože člověk jeho vysoké kultury nemohl býti jiným.

S těmito vlastnostmi a s touto hlubokou, neocenitelnou průpravou, vstoupil po převratu do politického života našeho obnoveného státu a byl ihned postaven zvláště též pro svoje organizační schopnosti na velmi těžká místa. Nejdříve v čelo Obilního ústavu, instituce u nás tak neoblíbe-

né, ba nenáviděné a pak v čelo Státního pozemkového úřadu, instituce nové, již musel dáti základ, kompetenci a uvést ji v bezpečný chod po nejisté, kluzké a trnité cestě. A tato činnost zesnulého je jedna z nejvzácnějších, ale nejtěžších. Není účelem těchto řádků jíti v této příčině do detailů, ale soudím, že ani největší odporce reformy nemůže upříti, že tu vykonal za daných poměrů práci obrovskou a jedinečnou, protože úplně novou.

Pak přišlo několik roků odpočinku (ač-li to u lidí typu dr. Viškovského lze říci), až v září 1929 byl ustanoven ministrem národní obrany a tím zůstal téměř až do smrti. Úřad ministra národní obrany — jak už bylo v jeho povaze — bral velmi svědomitě. Orientoval se velmi brzy, osvojil si pilným studiem všechny základní znalosti a brzy byl jeho přehled úplný, až to často mnohé překvapovalo. Žádná vážnější věc se v ministerstvu nesměla dít bez jeho vědomí. To si vyhradil. O každé zásadní důležité věci dal si referovati; byla-li složitá, pochybná, rozvažoval znovu a znovu, pomáhal, měnil, představoval, doplňoval, piloval, až věc, po jeho soudu, byla dobrá. Byl výtečný, bystrý stylist; i v nejspletitějších situacích dovedl naléztí východisko, takže často přicházeli vedoucí činitelé o radu. Vedl. Všichni uznávali jeho zkušenost a rozšafnost, třebaž byli někdy odchylného názoru.

Sledoval denně velmi bedlivě tisk, přijímal každý dobrý námět s radostí a povděkem, ale potíral vehementně tiskové nepravdy, jichž je u nás tolik.

V parlamentě hájil velmi vřele a obratně vojenské zájmy. Bylo to velmi často potřeba. Přišel do neklidné doby, kdy bylo na vojenskou správu velmi často útočeno. Bylo-li to právem, pokáral vinníky. Proti nespravedlivým útokům postavil pravdu a fakta. Tak převedl vojenskou správu přes velmi těžké doby, kdy i vážní lidé dávali se strhnouti proudem a hesly proti armádě a branné výchově, až teprve různé zahraniční děsivé zjevy přivedli nás zase k rozumu a opatrnosti.

Vzdálený pozorovatel by myslel, že správa vojenského resortu (arci jedna z nejtěžších) ministra Viškovského nejvíce absorbovala. Horší však byly práce politické. Dávno už nebylo doby politicky tak neklidné. Porada stihala poradu. Tu ministerská rada, tu komitét ministrů personálních, tu schůze předsednictva strany. Nebylo téměř dne bez porad. A často pozdě do noci. A kdyby alespoň ty neděle a svátky byly volné. Ale tu zase přišly povinnosti poslanecké: schůze a porady ve volebním kraji. A projevy ministra dr. Viškovského na těchto schůzích byly známé. Varoval se úzkostlivě mluvit na plano. Snažil se vždy říci něco nového, věcného, poučného. Proto se na tyto projevy vždy pečlivě připravoval a než je pak dal do tisku, vždy ještě zrevidoval.

Odešel, bohužel předčasně, do poslední chvíle svěží, ba mladý. Byl po celý život upřímným sportovcem. Ve Švýcarech, Krkonoších, na Šumavě byl po dlouhá léta každoročním hostem, ať jako turista nebo lyžař. Všude srdečně vítán a oblíben. To ho udržovalo mladistvě svěžím.

Až tu náhle přišla zákeřná chřipka. Myslel, že je dosti silný a nechtěl ulehnouti. Naléhavé politické věci mu též v tom bránily. Ulehl přece, ale pozdě. Ani konstrukce tak silná neodolala.

Armáda i všichni, kdož zesnulého znali, vzpomínají památky zemřelého s úctou, vděčností a láskou.